

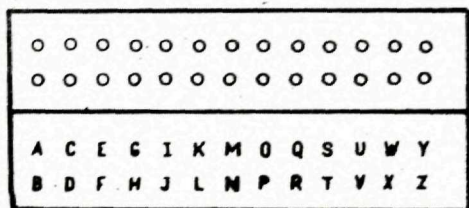
Zlepšený kódovací systém pre diernoštítkovú registráciu

GEJZA M. TIMČÁK*

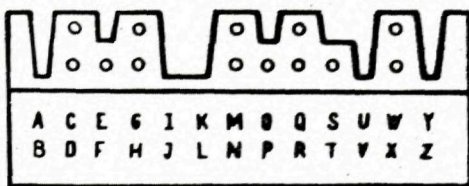
Zhrnutie:

Navrhnutý kódovací systém maximálne využíva kódovací priestor dvojradových diernych štítkov. Popísaný systém bol vyvinutý pre registráciu geologickej, mineralogickej a úpravárenskej periodickej literatúry, môže sa však použiť v každom obore a nie iba na registráciu literatúry.

Využil sa štatistický poznatok, že ak je možný výber z väčšieho množstva nie úplne jednoznačne kódovaných informácií, je väčšia pravdepodobnosť jednoznačnej selekcie než v prípade malého množstva jednoznačne kódovaných informácií.

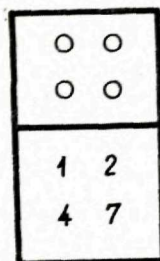

Obr. 1.A.

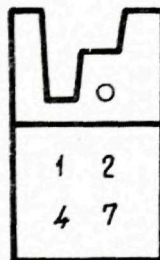

Obr. 1.B.

Kódované slovo: BLAŽEJOVSKÝ
Kódovaná podoba: ABEJKLOSVYZ

Obr. 2.A.

Obr. 2.B.

Kódované číslo: 6
Kódovaná podoba: 4 + 2

Kódované slovo: BLAŽEJOVSKÝ
Kódovaná podoba: ABEJKLOSVYZ
Kódované číslo: 6
Kódovaná podoba: 4 + 2

Použili sa dva druhy kódov: slovné (obr. 1A, 1B) a číselné (obr. 2A, 2B). Na rozdiel od doteraz užíanej metódy (1), keď v každej kódovacej jednotke sa zakódovalo iba jedno písmeno – ktoré takto bolo zakódované úplne jednoznačne – kóduje sa v každej jednotke jedno slovo – ktoré nie je úplne jednoznačne zakódované. Umožnilo sa tak zakódovanie omnoho väčšieho množstva informácií.

Slovný kód (obr. 1A) zanedbáva dĺžne, mäkkčene a dvojbodky, a (obr. 1B) pozmeňuje významové poradie písmen v abecedno-následné.

Číselný kód (obr. 2B a Tab. I) je tiež volený tak aby bol priestorovo maximálne ekonomický a je bez samostatnej jednoznačnosti.

Pravdepodobnosť jednoznačnej selekcie dekódovaním jedného údaja je menšia ako 1. Ak sú však známe 2 alebo viaceré údaje významove 1 nezávislé na sebe, pravdepodobnosť jednoznačnej selekcie je ~ 1 . Pozorovania a štatistické vyhodnotenia ukázali, že pri vyhľadávaní periodickej literatúry sú najčastejšie známe viaceré, avšak neúplné údaje (napr. priezvisko autora a názov časopisu, či rok publikácie). Aj v tom prípade však, keď je známy iba jeden kódovaný údaj, navrhnutý kód zaručuje pomerne malý rozptyl.

Kódované sú údaje: Začiatočné písmeno mena autora, priezvisko autora, názov časopisu (prvé 2 slová), prvé slovo názvu práce, rok, číslo, strana časopisu a odbor.

Literatúra:

(1) M. J. Frost: Edge Punched Cards For Indexing Geological Literature; N. Z. J. Geol. Geophys., 7: p. 602–604, Aug. 1964.

Tab. I.

* Ing. Gejza M. Timčák; Laboratórium pre výskum nerastných surovín, BF VŠT Košice, Švermova 5c;

Summary:

A new system of data coding for double-row edge-punched cards is introduced, where instead of taking letters as coded units, whole words are used as such. This considerably increases the number of coded informations per card. The selection of a card is unambiguous if two or more not interdependent – coded informations are known.

Lektoroval: prof. Dr. Ján Šalát

Laboratórium pre výskum nerastných surovín, BF VŠT Košice